

Nollund Kirke

Søndag d. 9. juni 2019 kl. 11.00

Steen Frøjk Søvnald

Prædiken til pinsedag, Joh 14,22-31. 1. tekstrække

Salmer

1. DDS 290: I al sin glans nu stråler solen (DDK 239)
2. DDS 299: Ånd over ånder, kom ned fra det høje (DDK 286)
3. DDS 292: Kærligheds og sandheds Ånd (DDK 328)
-
4. DDS 291: Du, som går ud fra den levende Gud (DDK 102)
5. DDS 208: Skriv dig, Jesus, på mit hjerte (DDK 285)
6. DDS 345: Guds menighed er jordens største under (DDK 177)

Tekstlæsninger

GT-læsning: 1 Mos 11,1-9

Hele jorden havde samme sprog og samme tungemål. Da de brød op mod øst, stødte de på en dal i landet Sinear, hvor de slog sig ned. De sagde til hinanden: »Kom, lad os stryge teglsten og brænde dem hårde!« De brugte tegl som sten og asfalt som mørtel. Så sagde de: »Lad os bygge en by med et tårn, som når op til himlen, og skabe os et navn, for at vi ikke skal blive spredt ud over hele jorden.« Herren steg ned

for at se byen og tårnet, som menneskene byggede. Så sagde Herren: »Se, de er ét folk med samme sprog. Når de begynder at handle sådan, vil intet af det, de planlægger, være umuligt for dem. Lad os stige derved og forvirre deres sprog, så de ikke forstår hinanden.« Så spredte Herren dem derfra ud over hele jorden, så de måtte holde op med at bygge byen. Derfor hedder den Babel, for dér forvirrede Herren sproget på hele jorden, og derfra spredte Herren menneskene ud over hele jorden.

Epistel: ApG 2,1-11

Da pinsedagen kom, var de alle forsamlet. Og med ét kom der fra himlen en lyd som af et kraftigt vindstød, og den fyldte hele huset, hvor de sad. Og tunger som af ild viste sig for dem, fordelte sig og satte sig på hver enkelt af dem. Da blev de alle fyldt af Helligånden, og de begyndte at tale på andre tungemål, alt efter hvad Ånden indgav dem at sige. I Jerusalem boede der fromme jøder fra alle folkeslag under himlen. Da nu denne lyd hørtes, stimlede folk sammen, og de blev forvirret, fordi hver enkelt hørte dem tale på sit eget modersmål. De var ude af sig selv af forundring og spurgte: »Hør, er de ikke galilæere, alle de, der taler? Hvordan kan vi så hver især høre det på vort eget modersmål? Vi parthere, medere og elamitter, vi der bor i Mesopotamien, Judæa og Kappadokien, Pontus og provinsen Asien, Frygien og Pamfylien, Egypten og Kyrene i Libyen, vi tilflyttede romere, jøder og proselytter, kretere og arabere – vi hører dem tale om Guds storværker på vore egne tungemål.«

Prædiketekst: Joh 14,22-31

Judas, ikke Iskariot, sagde til Jesus: »Herre, hvordan kan det være, at du vil give dig til kende for os, men ikke for verden?« Jesus svarede ham: »Den, der elsker mig, vil holde fast ved mit ord, og min fader vil elske ham, og vi skal komme til ham og tage bolig hos ham. Den, der ikke elsker mig, holder ikke fast ved mine ord. Og det ord, I hører, er ikke mit, men Faderens, som har sendt mig. Sådan har jeg talt til jer, mens jeg endnu var hos jer. Men Talsmanden, Helligånden, som Faderen vil sende i mit navn, han skal lære jer alt og minde jer om alt, hvad jeg har sagt til jer. Fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer; jeg giver jer ikke, som verden giver. Jeres

hjerte må ikke forfærdes og ikke være modløst! I har hørt, at jeg har sagt til jer: Jeg går bort, og jeg kommer til jer. Hvis I elskede mig, ville I glæde jer over, at jeg går til Faderen, for Faderen er større end jeg. Nu har jeg sagt det til jer, før det sker, for at I skal tro, når det sker. Jeg skal ikke tale meget med jer mere, for verdens fyrste kommer; og mig kan han intet gøre, men det sker, for at verden skal forstå, at jeg elsker Faderen og gør sådan, som Faderen har påbudt mig. Rejs jer, lad os gå herfra!«

PRÆDIKEN

Jeg vil begynde med at ønske en glædelig pinse. Vi er samlet om et stort under i Guds handlen med verden. Det er den tredje højtid i kirkeåret. Næste søndag venter trinitatis søndag, søndagen for tre-enigheden, og derefter kommer den lange trinitatistid, hvor vi skal have udfoldet, hvad Guds store frelseshandlinger og hans planer for os betyder i vores konkrete liv med Gud og med hinanden. Vi har mange gode stunder og ord i vente hen over sommeren og efteråret.

Vi vil se på de tre højtider for derefter at koncentrere os om pinsen. Vi kan sætte overskrifter over hver højtid:

Jul handler om ”Jesus med os”.

Påske handler om ”Jesus for os”.

Hvad er pinse? I kan sidde og fundere lidt over, hvad pinse er, så vi gemmer lige svaret lidt.

Julen: Jesus med os. Sådan sagde englen til Josef, da han midt i sin frustration over Marias graviditet fik bud fra englen, der sagde: *Hun skal føde en søn, og du skal give ham navnet Jesus; for han skal frelse sit folk fra deres synder.*«

Alt dette skete, for at det skulle opfyldes, som Herren har talt ved profeten, der siger:

»Se, jomfruen skal blive med barn og føde en søn, og de skal give ham navnet Immanuel« – det betyder: Gud med os. Jesus skulle hedde ”Gud med os”. Gud

iblandt os. Julen betød, at Gud helt konkret tog bolig på jorden og levede et

menneskeliv på jorden, ligesom os. Han skulle blive én af os. Joan Osborne kom i

1995 med sanghittet: "One of us". "What if God was one of us?", sang hun. På dansk: "Hvad nu, hvis Gud var en af os?" Det er lige præcis, hvad julen betyder. Julen indebærer, at Gud blev en af os. Gud kender os og ved, hvordan det er at være menneske. Gud med os.

Påske betyder "Jesus for os". Ordene "for os" finder vi mange steder i Bibelen som udtryk for det, Jesus gjorde i påsken. Vi kan også sige "i stedet for os". *Ham, der ikke kendte til synd, har han gjort til synd for os, for at vi kunne blive Guds retfærdighed i ham*, jubler Paulus i 2 Kor 5. Og i Gal 3: *Kristus har løskøbt os fra lovens forbandelse ved selv at blive en forbandelse for vor skyld*. Rom 5: *Mens vi endnu var svage, døde Kristus for ugudelige, da tiden var inde. Der er næppe nogen, som vil gå i døden for en retfærdig; måske vil man vove livet for en, som er god; men Gud viser sin kærlighed til os, ved at Kristus døde for os, mens vi endnu var syndere*. Eller Esajas, der skrev i kap. 53: *Men han blev gennemboret for vore overtrædelser og knust for vore synder*.

Hvorfor er dette "for os" vigtigt? Jo, det har at gøre med, at vi kan få Guds retfærdighed. Vi er ikke retfærdige i os selv. *Alle har syndet og har mistet herligheden fra Gud*, skriver Paulus. Vi er under Guds dom med alle vores tanker, ord og handlinger. Vi lever imod Guds vilje hver dag, som vi hørte fra 1 Mos om Babelstårnet. De ville bygge sig en by, de ville skabe sig et navn – og vores tragedie er, at vi ikke er kommet et skridt videre siden da. Vi vil også bygge noget op og skabe os et navn. Jo, det gælder os alle sammen og ligger så dybt i os, at vi dels har svært ved at identificere det, dels også har svært ved at indrømme det. Men ingen er os er skabt til at bygge en by eller skabe sig et navn. Vi er skabt til at tage imod Guds kærlighed. Derfor er vi også skabt til at bekende for Gud, at synden ligger os nærmere end nåden, at vores egen retfærdighed ligger os nærmere end Guds retfærdighed. Det er selvfølgelig ydmygende, men det er også forudsætningen for, at Jesus kan blive "for os". Han er vores stedfortræder på den måde, at han tager vores synd, og vi får hans retfærdighed. Det er selve evangeliet.

Hvad er så pinsen? Pinse handler også om Jesus. Vi kan nemlig sige, at pinse betyder ”Jesus i os”. *Den, der elsker mig, vil holde fast ved mit ord, og min fader vil elske ham, og vi skal komme til ham og tage bolig hos ham.* Det er centrum i pinseunderet for os, at Gud Fader og Jesus Kristus tager bolig i syndige mennesker, der elsker Jesus. Derfor begyndte jeg også med jul og påske, for pinse er ikke en begivenhed, der står alene, men den står på skuldrene af jul og påske. Uden jul og påske var der ingen pinse. Jesus siger også: *Talsmanden, Helligånden, som Faderen vil sende i mit navn, han skal lære jer alt og minde jer om alt, hvad jeg har sagt til jer.* Helligånden skal gøre Jesu ord og Bibelen levende for os. Det er Helligånden, der giver os denne følelse, når vi åbner Bibelen, at her er livets ord og frelsens kilder. Her er Guds store løfter, som kan bære mig i medgang og modgang gennem livet. Her er ord, som kan trøste mig i sorg og lægge røst til lovsang. Uden Helligånden er Bibelen en død bog, og grunden til, at mange er så kritiske over for Bibelen, er ofte, at de ikke går til den med bøn om Helligåndens vejledning. Jeg lærte som teenager at åbne Bibelen med bøn fra Sl 119: *Oplad mine øjne, at jeg må skue de underfulde ting i din lov.* I oversættelsen, der kom i 1992, hedder det. *Luk mine øjne op, at jeg må iagttage underne i din lov.* Siden dengang har jeg gang på gang erfaret, hvordan Helligånden lukker Bibelen op og viser mig sider af mig selv og af Jesus, som jeg på ingen måde kunne finde selv.

Jesus vender det også rundt: *Den, der ikke elsker mig, holder ikke fast ved mine ord.* Det at elske Jesus og holde fast ved hans ord er ligefrem proportionelle. Jo mere du holder fast ved Jesu ord, desto mere vil du elske Jesus og omvendt: Jo mere du elsker Jesus, desto mere vil du holde fast ved hans ord. Kritiserer og ringeagter du Jesu ord, vil din kærlighed og relation til Jesus også gradvist svækkes.

Jesus ønsker noget andet med os. Jesus vil give os sin fred. *Fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer; jeg giver jer ikke, som verden giver.* Hvad giver verden? Jo, verden kan godt give fred. Der kan godt være fred i verden – men det er en hård kamp. Det er svært at opretholde freden i verden, og det er skrøbeligt. Fred må vi

kæmpe for i verden, ligesom verden kæmper om magten. Det er det nyoverståede valg et klart eksempel på: Hvem får nu magten? Det er desuden en ydre fred, verden kan give. Fred mellem mennesker, fred mellem nationer. Og det er sandelig vigtigt – men Jesus giver ikke som verden giver. Hans fred er en indre fred, et roligt hjerte, som bygger på, at Jesus er for os. *Er Gud for os, hvem kan da være imod os?*, siger Paulus.

Han giver fred, Shalom. Shalom er måske det mest kostbare ord i den hebraiske ordbog. Når man møder hinanden eller siger farvel til hinanden i Israel, ønsker man hinanden Shalom. Det betyder mange ting: Fred, harmoni, en tilstand af ligevægt, ro, glæde, salighed, Guds retfærdighed. Alt dette ligger i ordet Shalom, og det er den fred, Jesus tilbyder os i troen på ham. Det er en fred, som vi ikke skal kæmpe for, men som gives os gratis som en gave. Det er langt fra altid, vi føler denne fred, og det er heller ikke følelsen af fred, Jesus vil give – men virkelig fred. Under 2. verdenskrig kunne man sikkert tit føle sig fredfyldt langt fra krigens rædsler, men der var ikke fred. Guds fred er ikke mindst den evige fred, befrielsen fra evig fortabelse og undergang, når Jesus kommer igen, og så forstår vi, at det er et kostbart og dyrekøbt Shalom. Jesus har kæmpet for freden, og derfor er der ikke blot en følelse af fred, men virkelig fred, og Gud tilbyder os Shalom. Freden kostede alting for Jesus, men ingenting for os, vi skal blot tage imod.

Pinse betyder ”Jesus i os”. Både som enkeltpersoner og som menighed. ”Guds menighed er jordens største under”, synger vi til sidst. Man taler tit om pinsedag som kirkens fødselsdag, og selv om Guds kirke forstået som troende mennesker selvfølgelig var på jorden inden pinse, så udgjorde dette ”Jesus i os” så stærkt en ny virkelighed, at kirkens fællesskab blev skabt. Stærkere kommer det vel ikke til udtryk end i nadveren, hvor vi helt konkret forenes med Jesus, når vi modtager brød og vin. Det er også noget, vi modtager. Vi skal ikke kæmpe om det eller gøre os fortjent til nadverens sakramente – tværtimod bygger nadveren på, at vi ikke har gjort os fortjent, men at Jesus alligevel tager imod os og giver os sin nåde.

Pinse kommer efter jul og påske, men står ikke tilbage for de to andre, for den er lige så vigtig som de to andre.

Vi har normalt stilhed efter kirkebønnen, men vi vil nu være stille lige efter prædikenen og tænke over pinsens under. Brug tid på at takke Gud for pinsen, for Helligånden, der bor i os, og som giver alle kristne et ubrydeligt bånd i den lokale menighed og ud over jorden. Bed ham om at du må modtage den fred, han har at give.

Så bliver det nemlig, som jeg begyndte med at ønske jer, og det vil jeg også slutte med: En glædelig pinse!

Amen!

Lad os være stille...